

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH Z BIOLOGII

(poziom podstawowy i rozszerzony)

1. Przedmiotowe Zasady Oceniania z biologii są integralną częścią Wewnętrznych Zasad Oceniania V Liceum Ogólnokształcącego im. ks. Piotra Ściegiennego w Kielcach.
2. Ocenianiu podlegają wiadomości, umiejętności i postawy uczniów prezentowane w czasie zajęć stacjonarnych i w czasie kształcenia na odległość (nauczanie zdalne).
3. Ocenianie bieżące z zajęć edukacyjnych ma na celu:
  - informowanie ucznia oraz jego rodziców / prawnych opiekunów o poziomie osiągniętych przez ucznia postępów w nauce,
  - motywowanie ucznia do pracy,
  - rozwijanie zainteresowań z zakresu nauk biologicznych,
  - pomoc w samodzielnym planowaniu rozwoju intelektualnego,
  - kształtowanie umiejętności samooceny,
  - poznanie własnych możliwości,
  - określanie poziomu przygotowania oraz predyspozycji ucznia do dalszej nauki

4. Formy sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów:

Podstawą do wystawienia oceny semestralnej lub rocznej z biologii jest średnia ważona. Każda ocena wpisana do dziennika elektronicznego posiada określoną tzw. wagę, a w przypadku ocen z prac pisemnych, dodatkowo obejmuje zakres treści. Kategorie oceniania, ich opis i wagę oceny podano w tabeli:

KATEGORIA	OPIS	WAGA	UWAGI
Sprawdzian	Odpowiedź pisemna z określonej wcześniej partii materiału lub działu, zapowiadany z tygodniowym wyprzedzeniem. Terminy sprawdzianów i zakres materiału zapisywane są w dzienniku elektronicznym. O formie sprawdzianu uczniowie są informowani w trakcie ustalania jego terminu*.	3	W przypadku nieobecności na sprawdzianie w pierwszym terminie uczeń ma obowiązek przystąpienia do sprawdzianu w terminie 2 tygodni od dnia oddania prac. W przypadku nie wywiązania się z tego obowiązku, uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną (uwzględnia się sytuacje losowe uzasadniające zmianę ustalonego wyżej terminu).
Kartkówka	Obejmuje materiał z trzech ostatnich lekcji i nie wymaga wcześniejszego zapowiadania; może mieć formę krótkich testów, zawierających pytania zamknięte	2	Ocena z kartkówki nie podlega poprawie.

	lub krótkich wypowiedzi pisemnych na zadane pytanie*.		
Odpowiedź ustna	Sprawdza wiadomości ucznia z 3 ostatnich tematów lekcyjnych, a w przypadku lekcji powtórzeniowych – z całego działu. W ciągu roku szkolnego uczeń może być wielokrotnie oceniany za odpowiedź ustną. Przewiduje się możliwość poprawy odpowiedzi ustnej.	2	Odpowiedź oceniana jest pod względem rzeczowości, prezentowania wypowiedzi i posługiwania się językiem przedmiotu, stosowania odpowiedniej argumentacji podczas dyskusji. Wskazane jest, aby odpowiedź ucznia była połączona z wykonywaniem innych czynności, np. analizą materiałów źródłowych (rysunków, schematów, wykresów, diagramów, itp.)
Prezentacja z omówieniem	Prezentacja może być przygotowana w różnej formie, np.: multimedialnej lub z samodzielnie przygotowanymi pomocami.	2	Do przygotowanej prezentacji może zgłosić się max. 2 osoby i obie zobowiązane są do przedstawienia jej na forum klasy. Prezentacja nie może być zwykłym odczytaniem tekstu z kartki lub ekranu monitora. Ocenie podlega zgodność z zadaniem, poziom merytoryczny, poprawność językowa i posługiwanie się prawidłową terminologią biologiczną. Jeżeli uczeń zgłosi się do przygotowania prezentacji i nie wykona jej w wyznaczonym terminie, otrzymuje ocenę niedostateczną.
Praca domowa	Obejmuje zadania wykonane w domu w zeszyte przedmiotowym lub innej formie wskazanej przez nauczyciela. Na ocenę ma wpływ treść merytoryczna jak i staranność wykonania pracy.	1	Jeśli uczeń zgłosił nieprzygotowanie na początku lekcji, bo nie miał wykonanej pisemnej pracy domowej, to ma obowiązek odrobienia tej pracy na najbliższe zajęcia. W przypadku gdy kolejny raz nie ma pracy domowej otrzymuje ocenę niedostateczną.
Aktywność na lekcji	Obejmuje widoczne zaangażowanie ucznia na lekcjach. Nie liczy się tylko chęć częstego wypowiadania, ale merytoryczność tych wypowiedzi.	1	Aktywność ucznia w czasie lekcji może być oceniana w postaci ocen lub plusów w zależności od rodzaju zadania, wkładu pracy i zaangażowania ucznia. Decyzję o formie oceny podejmuje nauczyciel. W przypadku stosowania plusów – uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą, gdy zgromadzi pięć plusów, a ocenę dobrą, gdy zgromadzi cztery plusy.

Próbna matura	Uczniowie klas rozszerzających biologię zobowiązani są do przystąpienia do matury próbnej, zaplanowanej z odpowiednim wyprzedzeniem	3	Dotyczy poziomu rozszerzonego.
Sukcesy uczniowskie	Każdy sukces ucznia osiągnięty w ramach rywalizacji naukowej (konkursy szkolne, międzyszkolnym, olimpiady)	3	Osiągnięcia w olimpiadzie biologicznej, ekologicznej lub w konkursach o tematyce zdrowotnej lub przyrodniczej oceniane są za wyniki, z uwzględnieniem stopnia trudności konkursu i jego rangi.

* Nauczyciel ma prawo przerwać sprawdzian lub kartkówkę uczniowi jeżeli stwierdzi na podstawie zachowania ucznia niesamodzielność jego pracy. Stwierdzenie niesamodzielnej pracy jest równoważne z otrzymaniem oceny niedostatecznej z jednoczesną utratą możliwości poprawy oceny.

5. W przypadku oceny śródrocznej lub rocznej przyjmuje się następującą skalę ocen wynikającą ze średniej ważonej:
  - 0 – 1,60 - niedostateczny
  - 1,61 – 2,60 - dopuszczający
  - 2,61 – 3,69 - dostateczny
  - 3,70 - 4,60 - dobry
  - 4,61 - 5,29 - bardzo dobry
  - 5,30 - celujący
6. Ostateczna decyzję w ustaleniu oceny śródrocznej i rocznej podejmuje nauczyciel uczący po szczegółowej analizie pracy ucznia w semestrze/roku szkolnym.
7. W przypadku sprawdzianów pisemnych lub kartkówek przyjmuje się skalę procentową przeliczoną na oceny cyfrowe wg kryteriów:
  - 100% - celujący
  - 90% - 99% - bardzo dobry
  - 70% - 89% - dobry
  - 50% - 69% - dostateczny
  - 40% - 49% - dopuszczający
  - 0%- 39% - niedostateczny
8. Oceny wystawione przez nauczyciela są jawne dla ucznia i jego rodziców/prawnych opiekunów.
9. Oceny z biologii są wpisywane do dziennika elektronicznego na bieżąco, a w przypadku prac pisemnych nie później niż 2 tygodnie od dnia wykonania pracy pisemnej.
10. Wpisanie oceny do dziennika elektronicznego jest jednoznaczne z poinformowaniem ucznia, jego rodziców/prawnych opiekunów o uzyskanej ocenie.

11. Uczeń ma prawo zgłoszenia nie przygotowania do lekcji, ale musi go dokonać bezpośrednio po sprawdzeniu listy obecności. Zgłoszenie nieprzygotowania obejmuje prawo do zwolnienia z odpowiedzi ustnej, pracy domowej i niezapowiedzianych kartkówek. Przy realizacji 1 godziny biologii w tygodniu, uczeń ma prawo do jednokrotnego zgłoszenia nieprzygotowania w semestrze, natomiast w przypadku w dwóch lub większej liczby godzin biologii w tygodniu do dwukrotnego zgłoszenia nieprzygotowania w semestrze.
12. Zgłoszenia nieprzygotowania nie zwalnia ucznia z aktywności na bieżącej lekcji.
13. Jeżeli uczeń nie stawiał się z przyczyn usprawiedliwionych na zapowiedziany sprawdzian, powinien napisać go w terminie 2 tygodni od oddania pracy pisemnej, po uzgodnieniu z nauczycielem.
14. Nauczyciel przechowuje prace pisemne do końca zajęć lekcyjnych w danym roku szkolnym.
15. Procedurę wglądu do prac pisemnych określa Statut Szkoły.
16. Ocena semestralna i roczna są średnią ważoną, obliczaną automatycznie w dzienniku elektronicznym.
17. Formy poprawy oceny, wystawienie oceny śródrocznej i rocznej:
  - a. poprawione prace nauczyciel omawia na lekcji, uczeń otrzymuje informację zwrotną o swoich osiągnięciach edukacyjnych pomagających w uczeniu się poprzez wskazanie jakie umiejętności już posiada, co wymaga poprawy oraz jak powinien wykorzystać posiadane umiejętności do dalszej nauki korzystając z przekazanych informacji i wskazówek nauczyciela,
  - b. uczeń ma możliwość poprawy jednej oceny niedostatecznej ze sprawdzianu w formie ustalonej z nauczycielem,
  - c. do dziennika obok oceny uzyskanej poprzednio ze sprawdzianu wpisuje się ocenę uzyskaną z poprawy,
  - d. uczeń, który otrzymał ocenę niedostateczną na I semestr ma obowiązek zaliczenia materiału z tego semestru. Przez zaliczenie materiału rozumie się poprawienie wszystkich sprawdzianów, z których uzyskał ocenę niedostateczną, w terminie wynikającym ze Statutu Szkoły.
18. Sposoby informowania uczniów o postępach w nauce.

Na pierwszej godzinie lekcyjnej uczniowie są zapoznawani z Przedmiotowym Systemem Oceniania. Wymagania na poszczególne oceny są udostępniane wszystkim uczniom. Wszystkie oceny oparte o opracowane kryteria są jawne zarówno dla ucznia jak i jego rodziców.
19. Sposoby informowania rodziców.

O ocenach cząstkowych informuje się rodziców na zebraniach rodzicielskich lub w czasie indywidualnych spotkań z rodzicami, udostępniając zestawienie ocen. Procedurę informowania rodziców (prawnych opiekunów) o ocenach klasyfikacji śródrocznej i rocznej oraz wglądu do prac pisemnych reguluje Statut V LO.

20. Ogólne kryteria wymagań na poszczególne oceny:

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- posiada wiedzę i umiejętności wykraczające poza program nauczania przedmiotu w danej klasie;
- w odpowiedziach odwołuje się do kontekstów interdyscyplinarnych – biologia, chemia, fizyka, geografia, matematyka;
- proponuje rozwiązania nietypowe, jest dociekliwy i zaangażowany w rozwiązywanie problemów biologicznych;
- osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach na szczeblu regionalnym, wojewódzkim lub krajowym;
- konstruuje logiczne, spójne wypowiedzi stosując aktualną wiedzę, dokonując właściwej selekcji doboru faktów i krytycznej oceny pod kątem przydatności do uzasadniania wyrażanych opinii.
- śledzi, rozumie problematykę osiągnięć współczesnej biologii, ochrony środowiska, medycyny, dostrzega ich interdyscyplinarny charakter.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował zakres wiedzy i umiejętności pozwalający na samodzielne rozwiązywanie problemów teoretycznych i praktycznych objętych programem nauczania;
- konstruuje logicznie spójne wypowiedzi poparte licznymi przykładami;
- podejmuje działania, które są właściwie zaplanowane i bierze za nie odpowiedzialność (np. prowadzenie hodowli, przeprowadzanie doświadczeń);
- dokonuje trafnej i logicznej analizy schematów, wykresów, tabel i potrafi je samodzielnie konstruować na podstawie materiału źródłowego.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował w pełni zakresu wiadomości określonych programem nauczania, ale poprawnie stosuje i interpretuje pojęcia do rozwiązywania typowych zadań;
- sprawnie, ale nie zawsze precyzyjnie posługuje się odpowiednią terminologią;
- konstruuje nie zawsze spójną i logiczną wypowiedź, ale interpretuje fakty zgodnie z problematyką zadania ilustrując trafnie dobranymi przykładami.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności na poziomie wymagań podstawowych;
- w niewielkim stopniu korzysta z różnych źródeł wiedzy;
- dokonuje selekcji faktów przy znacznej pomocy nauczyciela;
- konstruuje mało spójną wypowiedź z licznymi błędami z nie zawsze poprawnymi przykładami.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności na poziomie wymagań koniecznych do kontynuowania nauki biologii;
- nie korzysta z innych źródeł wiedzy poza podręcznikową;
- prezentuje wiadomości chaotycznie, z licznymi błędami;
- rozwiązuje zadania o niewielkim stopniu trudności przy pomocy nauczyciela.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i umiejętności nawet na poziomie wymagań koniecznym;
- posiada znaczne braki wiedzy, które uniemożliwiają dalsze kształcenie z biologii;
- nie jest w stanie rozwiązać zadań o niewielkim stopniu trudności;
- nie rozumie prostych poleceń, nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi odtworzyć fragmentarycznej wiedzy;
- wykazuje brak systematyczności i chęci do nauki.

21. Nauczyciel w pracy z uczniem dostosowuje wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych ucznia. Uwzględnia w ocenianiu wnioski zapisane w opiniach i orzeczeniach instytucji wspierających dydaktyczno – wychowawczą rolę szkoły, a w szczególności:

- prace pisemne uczniów z dysleksją rozwojową ocenia zgodnie z ogólnie z ogólnymi kryteriami przedmiotowymi, jednak na ocenę nie wpływają błędy ortograficzne i przestawienia liter w poszczególnych wyrazach;
- uczeń z dysgrafią ma prawo podać poprawną nazwę zjawiska, pojęcia, procesu ustnie bezpośrednio w czasie oddawania pracy pisemnej ze wskazaniem konkretnego miejsca w zadaniu gdzie taki zapis powinien się znaleźć;
- jeżeli uczeń ma orzeczenie o wydłużonym czasie pracy dopuszcza się dokończenie pisania w czasie przerwy lub zmniejsza ilość zadań w arkuszu, wskazując te, które może opuścić;
- uczniowie mający problem z wypowiedziami pisemnymi po ustaleniu z nauczycielem mogą zaliczyć wybrane działy w formie ustnej – ocena zgodna z ogólnymi kryteriami oceniania;
- dopuszcza się by odpowiedź ustna ucznia była wsparta przygotowanymi przez niego samodzielnie wykonanymi prezentacjami, schematami itd.;
- w ocenianiu i monitorowaniu postępów nauczyciel uwzględnia indywidualne wskazówki
- zawarte w orzeczeniach i opiniach Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych.

22. **Ocenianie podczas zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:**

- a. podczas kształcenia na odległość obowiązują Wewnętrzne Zasady Oceniania zawarte w Statucie V LO;
- b. uczniowie potwierdzają swoją obecność na zajęciach poprzez zgłaszanie się na wezwanie nauczyciela w trybie głosowym lub, jeśli to możliwe w trybie wideo, oraz poprzez aktywności podejmowane podczas zajęć;
- c. w przypadku stwierdzenia faktu unikania przez ucznia aktywnego uczestnictwa w lekcjach online, np. brak mikrofonu, nauczyciel może wstawić uczniowi ocenę niedostateczną za aktywność;
- d. głównym kanałem łączności oraz wymiany informacji pomiędzy nauczycielem a uczniem podczas nauczania zdalnego jest aplikacja Teams i dziennik elektroniczny;
- e. nauczyciele będą udostępniać drogą elektroniczną materiały do pracy oraz kontaktować się w czasie rzeczywistym lub poprzez wiadomości i nagrania z uczniami;

- f. w ocenianiu prac uwzględnia się następujące kryteria : terminowość wykonania pracy, poprawność rozwiązań (przesyłanie nauczycielowi rozwiązań w określonym terminie: zadania w aplikacji Teams, e-mail nauczyciela);
- g. podczas oceniania nauczyciel uwzględnia ograniczenia wynikające ze zdalnego nauczania u poszczególnych uczniów (na podstawie informacji uzyskanej od wychowawcy klasy);
- h. w przypadku choroby ucznia lub innych okoliczności uniemożliwiających terminowe przesłanie prac np. awarii sprzętu- opiekun lub rodzic jest zobowiązany do zgłoszenia tego faktu wychowawcy w celu ustalenia nowej formy i terminu zaliczenia;
- i. rodzice i uczniowie na bieżąco informowani są o postępach w nauce w formie informacji słownej , poprzez e-dziennik, e-mail i wpis ocen w e-dzienniku;
- j. wszystkie oceny uzyskane w czasie nauczania zdalnego są ważne i wliczane do oceny śródrocznej i końcoworocznej;
- k. w czasie trwania nauczania zdalnego ustala się następujące wagi ocen (sprawdzian – waga 2; kartkówka, odpowiedź ustna, prezentacja z omówieniem, aktywność na lekcji – waga 1).

23. Wszystkie nieuwzględnione w PZO kwestie oceniania są regulowane przez Statut Szkoły oraz obowiązujące przepisy prawa oświatowego.